

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 1Obdo/99/2018
Identifikačné číslo spisu: 6115221788
Dátum vydania rozhodnutia: 13.12.2019
Meno a priezvisko: JUDr. Jana Hullová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:6115221788.2

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu JUDr. Otta Markecha, so sídlom Smetanova 7, 911 01 Trenčín, správcu konkurznej podstaty úpadcu P. M., narodeného XX.XX.XXXX, bytom XXX XX P., ktorý do 1.08.2017 vykonával podnikateľskú činnosť pod obchodným menom P., s miestom podnikania F. XXXX, XXX XX V. O. V., IČO: 34 480 773, proti žalovanému Slovenská pošta, a.s., so sídlom Partizánska cesta 9, 975 99 Banská Bystrica, IČO: 36 631 124, zastúpenému Advokáti Heinrich s.r.o., so sídlom Skautská 12, 949 01 Nitra, IČO: 36 865 966, o zaplatenie 9.870 Eur s príslušenstvom, o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 41Cob/160/2017-143 z 25. októbra 2017, takto

rozhodol:

I. Dovolanie o d m i e t a .

II. Žalobcovi n e p r i z n á v a náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Banská Bystrica (ďalej aj „súd prvej inštancie“) prvou výrokovou vetou rozsudku č. k. 64Cb/443/2015-108 zo 17. februára 2017 konanie v časti o zaplatenie sumy 2.820 Eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 8,05 % ročne zo sumy 705 Eur od 1.09.2014 do zaplatenia, zo sumy 705 Eur od 1.10.2014 do zaplatenia, zo sumy 705 Eur od 1.12.2014 do zaplatenia a zo sumy 705 Eur od 1.01.2015 do zaplatenia zastavil. Druhou výrokovou vetou rozsudku žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 7.050 Eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 8,05 % ročne zo sumy 705 Eur od 1.11.2014 do zaplatenia, zo sumy 705 Eur od 1.02.2015 do zaplatenia, zo sumy 705 Eur od 1.03.2015 do zaplatenia, zo sumy 2.820 Eur od 1.07.2015 do zaplatenia, zo sumy 705 Eur od 1.08.2015 do zaplatenia, zo sumy 705 Eur od 1.09.2015 do zaplatenia a zo sumy 705 Eur od 1.10.2015 do zaplatenia, všetko v lehote do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Tretou výrokovou vetou rozsudku žalobcovi priznal proti žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 45,86 %.

2. Z odôvodnenia rozhodnutia súdu prvej inštancie vyplýva, že žalobca sa podanou žalobou, po čiastočnom zastavení konania v sume 2.820 Eur s príslušenstvom, domáhal úhrady služieb spojených s nájmom za obdobie október 2014 a január 2015 až september 2015, vyúčtovaných jednotlivými

faktúrami, špecifikovanými v žalobe. Žalovaný sa bránil v konaní tvrdením, že za obdobie od 1.07.2014 žalobcovi plnenia neprináležia, keďže žalovaný uzavrel podnájomnú zmluvu so spoločnosťou JFKonsulting s.r.o. Vzhľadom na iné súdne konania, ktoré mohli mať vplyv na rozhodnutie súdu v tejto veci, a to najmä konanie vedené Okresným súdom Bánovce nad Bebravou pod sp. zn. 5C/80/2011 o určenie vlastníckeho práva, ako aj s prihliadnutím na rozhodnutie odvolacieho súdu sp. zn. 43Cob/39/16 z 18.08.2016, ktorým odvolací súd potvrdil rozhodnutie Okresného súdu Banská Bystrica č. k. 63Cb/180/2015-84 z 12.11.2015 v skutkovo a právne totožnej veci a rozhodnutie sp. zn. 43Cob/40/2016 z 18.08.2016, ktorým odvolací súd potvrdil rozsudok Okresného súdu Banská Bystrica č. k. 63Cb/5/2015-59 z 12.11.2015 v skutkovo a právne totožnej veci, súd prvej inštancie ako prejudiciálnu otázku posudzoval charakter zmluvy, uzavretej dňa 6.08.2009 medzi úpadcom a žalovaným a označenej ako Zmluva o podnájme nebytových priestorov (ďalej aj „zmluva zo 6.08.2009“ alebo „zmluva“) v znení dodatku č. 1 z 30.09.2011. Po odstúpení žalobcu od kúpnej zmluvy uzavretej medzi ním ako predávajúcim a spoločnosťou CORTE spol. s r.o., Bánovce nad Bebravou ako kupujúcim sa zo zákona obnovilo vlastnícke právo k nehnuteľnosti P. M., čo konštatoval Okresný súd Bánovce nad Bebravou, ako aj Krajský súd v Trenčíne v rozhodnutiach týkajúcich sa určenia vlastníckeho práva (sp. zn. 5C/80/2011 z 11.09.2014 a sp. zn. 17Co/1151/2014 z 1.07.2015). Aj keď sporové strany označili zmluvu zo 6.08.2009 ako „Zmluva o podnájme nebytových priestorov“, súd prvej inštancie vzhľadom na jej obsah ju posúdil ako zmluvu o nájme nebytových priestorov, nakoľko predmetná zmluva spĺňala všetky náležitosti nájomnej zmluvy a v čase jej uzavretia bol úpadca (označený ako nájomca) v skutočnosti vlastníkom predmetných nebytových priestorov. Keďže obsah zmluvy spĺňal všetky potrebné náležitosti v zmysle ust. § 3 zákona č. 116/1990 Zb. o nájme a podnájme nebytových priestorov (ďalej aj „zákon č. 116/1990 Zb.“), súd prvej inštancie pri posúdení uplatneného nároku žalobcu vychádzal z jej obsahu. Na základe zmluvy zo 6.08.2009 v znení dodatku č. 1 z 30.09.2011 žalobcovi ako prenajímateľovi vznikol záväzok prenechať žalovanému na užívanie v dome na F. H. XXXX v V. nebytový priestor nachádzajúci sa na prízemí a pozostávajúci z miestnosti o celkovej ploche 182 m² a žalovanému ako nájomcovi vznikla povinnosť platiť nájomné. Súd považoval za preukázané, že výška platieb za služby spojené s nájmom bola sporovými stranami dohodnutá v sume 705 Eur mesačne (článok 4 bod 1.2 a článok 4 bod 1.3 zmluvy v znení článku 2 dodatku č. 1), pričom medzi sporovými stranami bolo dohodnuté, že paušálnu platbu za služby spojené s nájmom bude žalovaný uhrádzať žalobcovi mesačne na základe vystavenej faktúry (článok 2 bod 2.2 zmluvy v znení článku 3 dodatku č. 1).

3. Žalovaný preukázal, že dňa 28.08.2014 ako podnájomca uzavrel so spoločnosťou JFKonsulting s.r.o. Bánovce nad Bebravou ako nájomcom (prenajímateľom) podnájomnú zmluvu, ktorej predmetom boli totožné nebytové priestory, ktoré boli aj predmetom zmluvy uzavretej medzi žalovaným a žalobcom dňa 6.08.2009 v znení dodatku č. 1 z 30.09.2011. Žalovaný ako nájomca, resp. podnájomca teda uzavrel dve zmluvy s rovnakým predmetom nájmu, resp. podnájomu. Žalovaný však v konaní netvrdil a ani nepreukázal taký právne relevantný dôvod alebo úkon, ktorého dôsledkom by bolo skončenie záväzkového vzťahu medzi stranami sporu založeného zmluvou zo 6.08.2009 v znení dodatku č. 1. Aj keď predmetné nehnuteľnosti a nebytový priestor boli zapísané do súpisu majetkovej podstaty úpadcu CORTE spol. s r.o. "v konkurze", zápis majetku do súpisu konkurznej podstaty nepredstavuje skutočnosť, ktorou by bez ďalšieho došlo k zániku akéhokoľvek (pred zápisom vzniknutého) zmluvného vzťahu, týkajúceho sa zapísaného majetku a pokiaľ žalovaný predmetné nebytové priestory užíval na základe zmluvy uzavretej so žalobcom, táto bola sporovými stranami uzavretá dňa 6.08.2009, teda ešte pred súpisom nehnuteľností do majetkovej podstaty úpadcu CORTE spol. s r.o. "v konkurze". Žalovaný bol preto povinný zaplatiť žalobcovi zmluvne dohodnutú platbu za služby spojené s nájmom aj za obdobie október 2014 a január 2015 až september 2015, pričom nepreukázal, že úhradu platieb za služby spojené s nájmom v prospech žalobcu vykonal. Súd prvej inštancie preto posúdil nárok žalobcu na úhradu platieb za služby spojené s nájmom za obdobie október 2014 a január 2015 až september 2015 ako dôvodný. Rovnako ako dôvodný posúdil aj nárok na zaplatenie úroku z omeškania, ako zákonnej sankcie za porušenie povinnosti dlžníka riadne a včas splniť svoj peňažný záväzok (§ 365 ods. 1 v spojení s § 369 ods. 1 Obchodného zákonníka).

4. O odvolaní žalovaného proti výroku rozsudku súdu prvej inštancie ohľadne zaplatenia sumy 7.050 Eur

s prísl. rozhodol Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej aj „odvolací súd“) rozsudkom č. k. 41Cob/160/2017-143 z 25. októbra 2017 tak, že rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti potvrdil a žalobcovi proti žalovanému priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania. Z odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu vyplýva, že základná prejudiciálna otázka pre posúdenie nároku žalobcu na úhradu spojenú s nájmom bola právoplatne rozhodnutá rozhodnutím Okresného súdu Bánovce nad Bebravou č. k. 5C/80/2011-333 z 11.09.2014, ktorým súd prvej inštancie určil, že vlastníkom prenajatej nehnuteľnosti je žalobca. Rozhodnutie Okresného súdu Bánovce nad Bebravou bolo potvrdené rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne č. k. 17Co/1151/2014-480 z 1. júla 2015, pričom dovolanie žalovaného proti rozsudku odvolacieho súdu bolo odmietnuté uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej aj „NS SR“) č. k. 7Cdo/1360/2015-588 z 25.05.2016. Žalobca ako vlastníkom prenajatej nehnuteľnosti je oprávnený predmet svojho vlastníctva držať, užívať, požívať jeho plody a úžitky a nakladať s ním spôsobom, ktorý uzná za vhodný, pričom predmet svojho vlastníctva môže aj prenajať a poskytnúť do užívania inému subjektu za odplatu.

5. Z vykonaného dokazovania vyplynulo, že v čase uzavretia zmluvy o podnájme nebytových priestorov zo 6.08.2009 sa žalobca domnieval, že nehnuteľnosť, ktorej sa zmluva o podnájme nebytových priestorov týkala, je vo vlastníctve spoločnosti CORTE spol. s r.o. a žalobca má postavenie nájomcu. Z odôvodnenia rozhodnutia Okresného súdu Bánovce nad Bebravou č. k. 5C/80/2011-333 z 11.09.2004 vyplýva, že spoločnosť CORTE spol. s r.o., fyzicky nehnuteľnosť nikdy neprebrala, neplatila za žiadne služby spojené s touto nehnuteľnosťou a budovu stále užíval P. M.. Od uzavretia zmluvy o podnájme nebytových priestorov zo 6.08.2009 žalovaný platby pravidelne uhradil, pričom v dodatku č. 1 k zmluve o podnájme nebytových priestorov z 30.09.2011 bolo nájomné za užívanie predmetu nájmu stanovené dohodou zmluvných strán na sumu 705 Eur vrátane DPH, pričom zmluva bola uzavretá na dobu určitú do 30.09.2016. Aj keď si strany dojednali možnosť ukončenia nájmu na základe výpovede, v konaní nebolo preukázané ukončenie zmluvného vzťahu založeného touto zmluvou.

6. Skutočnosť, že žalovaný dňa 28.08.2014 uzavrel zmluvu o podnájme nebytových priestorov k tej istej nehnuteľnosti so spoločnosťou JFKonsulting s.r.o., nemá za následok ukončenie jeho zmluvného vzťahu so žalobcom. Žalovaný bol viazaný zmluvou zo 6.08.2009 so žalobcom, mal si byť preto vedomý, že nie je možné uzavrieť zmluvu o nájme alebo podnájme toho istého nebytového priestoru s dvoma rôznymi prenajímateľmi. Pokiaľ žalovaný uzavrel paralelne k zmluvnému vzťahu so žalobcom k tomu istému nebytovému priestoru aj ďalšiu nájomnú zmluvu, v ktorej sa tiež zaviazal na platenie za služby spojené s užívaním nebytového priestoru, táto skutočnosť nemôže ísť na ťarchu žalobcu.

7. Súd prvej inštancie - podľa názoru odvolacieho súdu - dospel k správne mu záveru, keď zmluvu o podnájme nebytových priestorov zo 6.08.2009, uzavretú medzi žalobcom a žalovaným posúdil podľa jej obsahu, a nie podľa jej názvu. Zo znenia zmluvy o podnájme nebytových priestorov jednoznačne vyplýva vôľa prenajímateľa poskytnúť do užívania nebytový priestor, pričom obsah uvedenej zmluvy je v súlade s § 3 zákona č. 116/1990 Zb., nakoľko je z nej zrejmý predmet a účel nájmu, výška a splatnosť nájomného, a aj spôsob jeho platenia. Žalobca svoj záväzok z uvedenej zmluvy splnil, keď žalovanému umožnil užívať nebytový priestor od uzavretia zmluvy, v dôsledku čoho žalovaný bol povinný uhradiť žalobcovi zmluvne dohodnuté plnenie aj za obdobie október 2014, január 2015 až september 2015. Žalovaný netvrdil a ani nepreukázal, že žalobcovi predmetné plnenie uhradil, pričom plnenie tretej osobe nepredstavuje zánik povinnosti žalovaného a rovnako ani nezakladá nárok žalobcu domáhať sa vydania poskytnutého plnenia od tretej osoby.

8. K námietke žalovaného v odvolaní - že súd prvej inštancie mal s ohľadom na konanie vedené na Okresnom súde Banská Bystrica pod sp. zn. 26Cbi/63/2011 o vylúčenie majetku zo súpisu konkurznej podstaty úpadcu CORTE spol. s r.o. "v konkurze", predmetné konanie prerušiť až do právoplatného skončenia uvedeného konania - odvolací súd uviedol, že pre rozhodnutie vo veci samej je právne relevantné rozhodnutie Okresného súdu Bánovce nad Bebravou, potvrdené rozhodnutím odvolacieho súdu a napokon aj výsledok dovolacieho konania na Najvyššom súde Slovenskej republiky. Pre rozhodnutie v predmetnej veci bolo podstatné zistenie, komu svedčí vlastnícke právo k prenajatej nehnuteľnosti. Výsledok konania o vylúčenie nehnuteľnosti zo súpisu majetku konkurznej podstaty nemá

vplyv na rozhodnutie v predmetnej veci, v ktorej súd posudzuje, či žalovanému vznikla povinnosť uhradiť platby za služby spojené s nájmom nebytového priestoru žalobcovi, ktorý bol rozsudkami súdov právoplatne určený za vlastníka tejto nehnuteľnosti. V predmetnej veci preto nebol dôvod na prerušenie konania až do skončenia konania vedeného pod sp. zn. 26Cbi/63/2011. K námietke žalovaného, že žalobca sa mal svojho nároku domáhať od spoločnosti CORTE spol. s r.o. "v konkurze", resp. od spoločnosti JFKonsulting s.r.o., pretože žalovaný nie je pasívne vecne legitimovaný v tomto spore, odvolací súd poukázal na to, že v čase vyhlásenia konkurzu prenajatá nehnuteľnosť nepatrila úpadcovi - spoločnosti CORTE spol. s r.o., a preto aj odkaz na § 67 ods. 1 písm. a/ zákona č. 7/2005 Z.z. o konkurze a reštrukturalizácii je v tomto prípade irelevantný. Právny vzťah žalovaného k spoločnosti CORTE spol. s r.o., sa netýka právneho vzťahu žalovaného so žalobcom založeného zmluvou zo 6.08.2009. S poukazom na uvedené odvolací súd potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti podľa ust. § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny.

9. Proti rozsudku odvolacieho súdu podal žalovaný (ďalej aj „dovolateľ“) dovolanie podľa ust. § 421 ods. 1 písm. a/ CSP a ust. § 421 ods. 1 písm. b/ CSP.

10. Vo vzťahu k uplatnenému dôvodu prípustnosti dovolania v zmysle ust. § 421 ods. 1 písm. a/ CSP namietal nedostatok pasívnej vecnej legitimácie žalovaného v spore, s poukazom na neplatnosť zmluvy zo 6.08.2009 v znení jej dodatku č. 1 z 30.09.2011 z dôvodu, že v čase jej podpisu neexistovala platná nájomná zmluva v prospech žalobcu, resp. subjektu P.. Spoločnosť CORTE spol. s r.o. ako vlastník predmetných nehnuteľností odstúpila od nájomnej zmluvy z 1.06.2010, uzavretej so subjektom P. ako nájomníkom, a to listom z 31.05.2011. Týmto momentom nastali akcesorické účinky vo vzťahu k podnájomnej zmluve zo 6.08.2009 tak, že podnájomná zmluva medzi žalobcom a žalovaným zanikla. Od 1.06.2011 žalobca preto nedisponuje právnym titulom, na základe ktorého by sa mohol domáhať žalovaného nároku.

11. K akcesorickej povahe podnájomnej zmluvy dovolateľ poukázal na rozhodnutie NS SR sp. zn. 6MCdo/21/2011. Na základe uvedeného následné uzavretie dodatku č. 1 k zmluve je bez právneho významu, pretože nie je možné uzatvárať dodatok k podnájomnej zmluve, ktorá už predtým zanikla. Subjekt P. sa ešte aj v roku 2011 považoval stále za nájomcu, a nie za vlastníka, preto závery súdov o tom, že zmluva zo 6.08.2009 je zmluvou nájomnou a nie podnájomnou, sú nesprávne. Navyše údaj o práve k nehnuteľnosti, zapísanom v katastri nehnuteľností v čase užívania predmetnej nehnuteľnosti, bol údajom v tom čase záväzným pre tretie osoby, a teda aj pre samotného žalovaného (viď rozhodnutie NS SR sp. zn. 1MOBdoV/11/2009). Ak sa rozhodnutím súdu o určení vlastníctva k predmetnej nehnuteľnosti preukázal opak a súd rozhodol, že vlastnícke právo zapísané od roku 2006 do roku 2015 nepatrilo spoločnosti CORTE spol. s r.o., ale P. M., týmto rozhodnutím bola hodnovernosť zapísaných údajov vyvrátená. Momentom právoplatnosti tohto rozhodnutia začala P. M. plynúť lehota na podanie žaloby proti spoločnosti CORTE spol. s r.o., ktorá sa bezdôvodne obohatila na úkor P. M..

12. Prípustnosť dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. b/ CSP, resp. podľa § 421 ods. 1 písm. a/ CSP dovolateľ odôvodnil tým, že uznesením sp. zn. 1R/8/2009 z 29.04.2014 konkurzný súd uložil správcovi konkurznej podstaty spoločnosti CORTE spol. s r.o. pokyn na uzavretie nájomnej zmluvy na prenájom nehnuteľnosti evidovanej na LV č. XXXX, teda nehnuteľnosti, ktorú užíval žalovaný. Pokiaľ teda existovalo právoplatné rozhodnutie súdu, ktoré je záväzné pre každého, žalovaný mal za to, že oprávnenie prenajať nehnuteľnosť mala v danom čase spoločnosť CORTE spol. s r.o., resp. JFKonsulting s.r.o., a nie žalobca. Podľa dovolateľa nie je v súlade s právom žalovaného na spravodlivý súdny proces, aby súdy neprihliadli na túto okolnosť a rozhodovali v rozpore s týmto rozhodnutím, pretože takýto postup je v rozpore aj so zárukou právnej istoty. Zároveň poukázal na rozhodnutie NS SR sp. zn. 3Obo/39/2009, ktoré uvádza, že právoplatné rozhodnutia súdov v iných konaniach (napr. konkurznom) sú záväzné pre každého, pričom práve záväznosť a nezmeniteľnosť rozhodnutia, ktoré nadobudlo právoplatnosť, je jednou zo záruk právnej istoty a analogicky poukázal na rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej aj „Ústavný súd SR“) sp. zn. I. ÚS 549/2015. Súd prvej inštancie a ani odvolací súd sa nevysporiadali so skutkovým stavom, že právoplatné rozhodnutie určilo, kto má prijímať platby za nájomné (nie kto je vlastník nehnuteľnosti) a že žalovaný dodržiaval

právoplatné rozhodnutie súdu. Rovnako sa nevysporiadali ani s právnymi závermi vyplývajúcimi z takéhoto skutkového stavu, a teda, že žalovaný splnil svoju povinnosť uhradiť platbu za užívanie nehnuteľnosti v tom čase ustanovenému subjektu, čím jeho povinnosť platiť zanikla. Z uvedenej argumentácie vyplýva, že napádané rozhodnutie odvolacieho súdu zakladá prípustnosť dovolania aj v zmysle § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, keď rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu.

13. K dovolaciemu dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. b/ CSP dovolateľ uviedol, že predmetná nehnuteľnosť bola ako prvá zapísaná do konkurznej podstaty úpadcu CORTE spol. s r.o. a keďže práva a povinnosti spojené so súpisom majetku do konkurznej podstaty svedčia tomu správcovi konkurznej podstaty, ktorý majetok spísal ako prvý, tento je oprávnený vec držať, užívať a požívať jej plody a úžitky, a to bez ohľadu na to, či je úpadca vlastníkom veci (R 27/2003, rozsudok Okresného súdu Trnava sp. zn. 18C/65/2012, rozsudok Krajského súdu Trnava sp. zn. 23Co/218/2012, rozsudok Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 29Cod/2086/2000). Rozhodnutie súdu o určení vlastníckeho práva žalobcu nie je takou právnou skutočnosťou, ktorá by sama o sebe mala za následok vylúčenie tejto veci zo súpisu majetku patriaceho do konkurznej podstaty (R 52/1998). Za existencie uvedenej zásady priority, pokiaľ správca konkurznej podstaty úpadcu je aj v priebehu sporu o vylúčenie veci zo súpisu majetku konkurznej podstaty oprávnený vec držať, užívať a požívať jej plody a úžitky, tak žalovaný, ktorý takéto úhrady za služby uhradil spoločnosti JFKonsulting s.r.o. ako oprávnenému subjektu, splnil svoju povinnosť. Z uvedenej argumentácie dovolateľa, ako aj vyššie uvedených odkazov na rozhodovacie prax súdov Slovenskej republiky vyplýva, že napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, resp. ide o otázku, ktorá v takejto špecifikácii ešte nebola dovolacím súdom vyriešená.

14. K dovolaniu žalovaného zaslal žalobca vyjadrenie z 25.03.2018, ktorým navrhol dovolanie odmietnuť. Keďže z obsahu spisu vyplýva, že žalobca podal vyjadrenie oneskorene, čiže po uplynutí súdom určenej 15-dňovej lehoty (ktorá mu začala plynúť nasledujúci deň po doručení výzvy, t. j. 8.03.2018 a márne uplynula 22.03.2018), v zmysle poslednej vety § 436 ods. 3 CSP platí, že na predmetné vyjadrenie sa neprihliada.

15. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „dovolací súd“) po zistení, že dovolanie podala včas strana sporu, v neprospech ktorej bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená advokátom (§ 429 ods. 1 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP a contrario) dospel k záveru, že tento mimoriadny opravný prostriedok je potrebné odmietnuť.

16. Podľa ustanovenia § 419 CSP, proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa.

17. Podľa ustanovenia § 421 ods. 1 CSP, dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

18. Podľa ustanovenia § 432 ods. 1, 2 CSP, dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia.

19. Pokiaľ dovolateľ vyvodzuje prípustnosť dovolania z ustanovenia § 421 CSP, má viazanosť dovolacieho súdu dovolacími dôvodmi (§ 440 CSP) kľúčový význam v tom zmysle, že posúdenie prípustnosti dovolania v tomto prípade závisí od toho, ako dovolateľ sám vysvetlí (konkretizuje a náležite doloží), že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia dovolateľom označenej právnej otázky a

že ide o prípad, na ktorý sa vzťahuje toto ustanovenie. Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (§ 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu, je procesnou povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a označiť v dovolaní náležitým spôsobom právnu otázku zásadného právneho významu, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a zároveň pri riešení ktorej sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, resp. ktorá ešte v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu nebola riešená. V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom. Ak v dovolaní absentuje uvedené vymedzenie, súd nevyvíja procesnú iniciatívu smerujúcu k doplneniu dovolania (uznesenie NS SR sp. zn. 1Cdo/206/2016 z 26.09.2017, uznesenie NS SR sp. zn. 3Cdo/52/2017 z 8.06.2017).

20. Ak dovolací súd má riešiť právnu otázku, ktorou sa dovolací súd ešte nezaoberal (§ 421 ods. 1 písm. b/ CSP), tak v zmysle vyššie citovaných zákonných ustanovení je povinnosťou dovolateľa ako procesnej strany a/ konkretizovať právnu otázku riešenú odvolacím súdom a uviesť, ako ju riešil odvolací súd a b/ uviesť, ako mala byť táto otázka správne riešená (viď uznesenie NS SR sp. zn. 3Cdo/146/2017 z 22.02.2018). Pokiaľ dovolateľ namieta aj nesprávne právne posúdenie právnej otázky, pri riešení ktorej sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu (§ 421 ods. 1 písm. a/ CSP), je povinný zároveň špecifikovať ustálenú rozhodovaciu prax odvolacieho súdu, od ktorej sa mal odvolací súd pri svojom rozhodovaní odkloniť. Právna otázka takto dovolateľom v dovolaní nenastolená a nekonkretizovaná, nemá relevanciu z hľadiska prípustnosti dovolania podľa ust. § 421 ods. 1 písm. a/ alebo písm. b/ CSP. Posúdenie, či odvolací súd (ne)použil správny právny predpis a či ho (ne)správne interpretoval alebo či zo správnych skutkových záverov vyvodil (ne)správne právne závery prichádza do úvahy až vtedy, ak je dovolanie procesne prípustné (viď R 54/2012 a rozhodnutia NS SR sp. zn. 1Cdo/62/2010, sp. zn. 2Cdo/97/2010, sp. zn. 4Cdo/68/2011, sp. zn. 7Cdo/17/2013).

21. Otázka relevantná v zmysle § 421 ods. 1 CSP musí byť zároveň riešená odvolacím súdom, pričom odvolací súd na jej riešení musel založiť svoje rozhodnutie a musí ísť o otázku zásadného právneho významu. Aj za účinnosti nových civilných predpisov je opodstatnené konštatovanie, že otázkou zásadného právneho významu je otázka, ktorá je významná nielen pre prerokovávanú právnu vec (spor), ale aj zo širších hľadísk, najmä z hľadiska celkovej rozhodovacej praxe všeobecných súdov SR (sp. zn. 1Cdo/132/2009, 2Cdo/71/2010, 3Cdo/51/2006, 4Cdo/151/1998, 5Cdo/1/2010, 7Cdo/117/2011). Prípustnosť dovolania nastáva vtedy, ak dovolací súd sám dospeje k záveru, že rozhodnutie odvolacieho súdu, resp. ním riešená právna otázka po právnej stránke zásadný význam skutočne má. V tomto smere nie je relevantný subjektívny názor dovolateľa.

22. Aby určitá otázka mohla byť relevantná z hľadiska § 421 ods. 1 CSP, musí ísť - okrem vyššie uvedených podmienok - predovšetkým o otázku právnu (teda v žiadnom prípade nie o skutkovú otázku). Nesprávne právne posúdenie môže byť teda dovolacím dôvodom len vtedy, ak bolo rozhodujúce pre výrok napadnutého rozhodnutia. Nemôže byť v tomto smere postačujúce (nakoľko dovolací súd je viazaný obsahovým vymedzením dovolacieho dôvodu), aby namietané nesprávne právne posúdenie veci bolo uvedené len odkazom na zákonné ustanovenie, ale je potrebné, aby dovolateľ konkrétne uviedol právnu otázku a uviedol, prečo zaujal odvolací súd nesprávny názor na jej riešenie (Števcěk, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J. Tomašovič, M., a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha : C. H. Beck, 2016, 1409 s.).

23. Dovolateľ videl dovolací dôvod uvedený v § 421 ods. 1 písm. a/ CSP v nedostatku svojej pasívnej vecnej legitímácie, poukazujúc na rozhodovaciu prax všeobecných súdov ako napr. Okresného súdu Žilina (rozhodnutie sp. zn. 20Cb/311/2009), ako aj NS SR (rozhodnutia sp. zn. 6MCdo/21/2011 a sp. zn. 1MObdoV/11/2009), týkajúcu sa vzťahu nájomnej a podnájomnej zmluvy a hodnovernosti a záväznosti údajov katastra nehnuteľností.

24. Vychádzajúc z vyššie uvedených teoretických úvah dovolací súd dospel k záveru, že dovolateľom nastolená otázka nie je takou dovolacou otázkou, akú má na mysli ustanovenie § 421 ods. 1 písm. a/ CSP. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a

na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis, alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval, alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Podľa obsahu dovolania dovolateľ považoval za nesprávny záver odvolacieho súdu, týkajúci sa (ne)existencie jeho pasívnej vecnej legitímácie, a to najmä z dôvodu nesprávneho vyhodnotenia skutkového stavu súdom. Tento záver odvolacieho súdu ale nebol výsledkom aplikácie či interpretácie konkrétneho ustanovenia právneho predpisu, ale bol výsledkom procesu komplexného vyhodnotenia skutkových okolností prejednávanej veci, ktoré v konaní vyšli najavo a ktoré v rámci zásady voľného hodnotenia dôkazov odvolací súd viedli k prijatiu tohto rozhodnutia. Pokiaľ dovolateľ s týmto právnym názorom nesúhlasí a poukazuje na to, že súdom akceptovaný stav v dovolaní napádanom rozhodnutí ohľadne vyhodnotenia skutočnosti, ktorá osoba mala v danom čase nárok na úhradu služieb spojených s nájmom, je nesprávny, podľa názoru odvolacieho súdu ide o polemiku dovolateľa s právnym názorom odvolacieho súdu, resp. kritiku toho, ako odvolací súd pristupoval k riešeniu komplexnej otázky, voči ktorému subjektu má žalobca nárok na úhradu služieb spojených s nájmom, čo významovo nezodpovedá kritériu uvedenému v § 421 ods. 1 písm. a/ CSP.

25. Dovolateľ v dovolaní konkrétne nevymedzil právnu otázku, od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a následne malo zakladať nesprávne právne posúdenie veci. Bez uvedeného nemôže NS SR pristúpiť k posúdeniu prípustnosti dovolania a v súvislosti s tým „suplovať“ aktivitu dovolateľa. Na základe uvedeného bolo bez právnej relevancie, aby dovolací súd skúmal dovolateľom označené rozhodnutia súdov. Je tak nepochybné, že v dovolaní žalovaného absentuje zákonom požadovaná náležitosť, t. j. dovolací dôvod v ňom nie je vymedzený spôsobom uvedeným v § 432 CSP, pričom absenciu uvedeného považuje CSP za dôvod pre odmietnutie dovolania (§ 447 písm. f/ CSP).

26. Rovnako tak aj právna otázka relevantná podľa § 421 ods. 1 písm. b/ CSP musí byť procesnou stranou v dovolaní vymedzená jasným, určitým a zrozumiteľným spôsobom, ktorý umožňuje posúdiť prípustnosť dovolania. Žalovaný v tomto prípade však v dovolaní právnu otázku, o ktorej tvrdí, že ešte nebola dovolacím súdom vyriešená, nešpecifikoval (keď len poukázal na niektoré podľa neho mylné právne závery odvolacieho súdu, resp. aj súdu prvej inštancie) a preto logicky nemohlo dôjsť ani k splneniu ďalšej povinnosti dovolateľa argumentovať tiež v smere rozhodnosti (významnosti) údajne nesprávne riešenej právnej otázky pre rozhodnutie odvolacieho súdu (ktorá povinnosť argumentácie so sebou nesie schopnosť presvedčiť, že pri odlišnom riešení nastolenej právnej otázky by musel súd dospieť k celkom inému - rozumej pre dovolateľa prospešnejšiemu - rozhodnutiu). Aj v tomto prípade platí, že samotná polemika dovolateľa s právnymi závermi odvolacieho súdu, prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia alebo len kritika toho, ako odvolací súd rozhodol, nezodpovedajú významovo kritériu uvedenému v § 421 ods. 1 písm. b/ CSP. Dovolací súd nemôže svoje rozhodnutie založiť na domnienkach alebo predpokladoch o tom, ktorú právnu otázku mal dovolateľ na mysli.

27. Z dovolania vyplýva, že žalovaný vytýka odvolaciemu súdu viaceru nesprávnosť, sčasti namieta, že rozhodnutie odvolacieho súdu nie je podložené náležitým zistením skutkových okolností významných pre správne právne posúdenie veci, kritizuje správnosť jeho právnych úvah, náhľadov a záverov, ako aj neopodstatnenosť niektorých jeho konštatovaní. Ani pri posúdení dovolania žalovaného podľa jeho obsahu však nie je zrejmé, konkrétne ktorou právnou otázkou (dovolacím súdom riešenou, dovolacím súdom ale doposiaľ neriešenou) bola podľa jeho názoru založená prípustnosť ním podaného dovolania v zmysle § 421 ods. 1 písm. b/ CSP. V dôsledku nevymedzenia právnej otázky relevantnej v zmysle tohto ustanovenia neboli dané predpoklady pre uskutočnenie meritórneho dovolacieho prieskumu.

28. Dovolateľove konštatovanie, že z jeho argumentácie, ako aj ním uvedených odkazov na rozhodovaciu prax súdov Slovenskej republiky vyplýva, že napádané rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, resp. ide o otázku, ktorá ešte nebola dovolacím súdom vyriešená, bez bližšej konkretizácie otázky, nemožno považovať za relevantné vymedzenie dovolacích dôvodov v zmysle § 432 CSP.

29. V tomto smere dovolací súd konštatuje, že v prípade absencie vymedzenia právnej otázky, NS SR nemôže pristúpiť k posudzovaniu všetkých procesnoprávných a hmotnoprávných otázok, ktoré pred ním riešili súd prvej inštancie a odvolací súd. Ak by postupoval inak (opačne), uskutočnil by procesne neprípustný bezbrehý dovolací prieskum priečiaci sa nielen (všeobecne) novej koncepcii právnej úpravy dovolania a dovolacieho konania zvolenej v CSP, ale aj cieľu sledovanému ustanovením § 421 ods. 1 CSP (viď Števček M., Ficová S., Baricová J., Mesiarkinová S., Bajánková J., Tomašovič M. a kol., Civilný sporový poriadok, Komentár, Praha: C. H. BECK, str. 1382, ako aj rozhodnutia NS SR vo veciach, sp. zn. 1Cdo/23/2017, 2Cdo/117/2017, 4Cdo/95/2017, 7Cdo/140/2017 či 8Cdo/78/2017). Z týchto dôvodov dovolací súd uzatvára, že dovolanie žalovaného s poukazom na § 421 CSP nevymedzuje právnu otázku relevantnú z hľadiska odseku 1 písm. b/ tohto ustanovenia.

30. Napokon dovolací súd uvádza, že nepreskúmateľnosť rozhodnutia môže byť v určitých špecifických prípadoch vyhodnotená ako vada zmätočnosti (R 2/2016), a to aj za právnej úpravy Civilného sporového poriadku (napr. sp. zn. 4Obdo/66/2017), ktorej následkom musí byť znemožnenie konkrétnych procesných práv strany sporu, vyúsťujúce do porušenia práva na spravodlivý proces. Nepreskúmateľné a zmätočné rozhodnutie však nemožno stotožniť s nesprávnym právnym posúdením veci súdom. Pri viazanosti dovolacími dôvodmi (§ 440 CSP) tak, ako ich vymedzil žalovaný v podanom dovolaní, bol dovolací súd oprávnený predmetnú námietku skúmať iba v tom smere, či zodpovedá ustanoveniu § 432 ods. 2 CSP, pričom uzavrel, že takémuto vymedzeniu nezodpovedá.

31. Vzhľadom na skutočnosť, že žalovaný nevymedzil uplatnený dovolací dôvod spôsobom uvedeným v § 432 ods. 2 CSP, dovolací súd odmietol jeho dovolanie podľa § 447 písm. f/ CSP.

32. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania dovolací súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 druhá veta CSP).

33. Rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustný opravný prostriedok.